

Verhot kiinni, naapuri näkee!

► Kaljatölkin henki ja perhepoholliset singahtavat esiin uusissa näytelmissä

Kirsikka Moring
HELSINGIN SANOMAT

MIKKELI. Puoli miljoonaa suomalaista on viimeisimpien mittareiden mukaan kirjattu alkoholistiksi. Piilokaappijuopon määrää emme tiedä.

Sami Keski-Vähälä kirjoitti aiheesta Jyväskylän Huoneteatterille hiuksia nostattavan näytelmän, vaikkei se **Lars Norénin** tavoin tee holistista ääriihmistä.

Iso ja vihreä on kertomus tavallisesta suomalaisesta miehestä ja perheestä. Pena, 38-vuotias opettaja, hörppää kuusi keskioletta illassa ja ihan vähän jotain muuta. Ei ongelmaa? Kohta on.

Sihahdus ja Lidl-tölkki on jo tyhjää. Seuraavasta pulpahtaa esiin jo Mefisto, tölkin vihreä henki. AA-kerhon ringistä al-

**TYÖVÄEN
NÄYTTÄMÖPÄIVÄT
30.1. – 1.2.**

kanut tunnustuskertomus nousee lentoon, ja vertaisryhmä muuntuu puhekuorosta näytelmää kantaviksi henkilöiksi.

Tarina päättyy hyvin tai ainakin melko hyvin. Perheensä menettänyt Pena saa uudelleen kiinni elämän runasta.

Esitys on loistava esimerkki harrastajateatterin voimasta ja mahdollisuuksista, jotka sekoittavat pakan.

Näyttelijöillä on jalat savesa. Heille teatterin ulkopuolisenkin maailma on totta. Harastuksena tehdyllä teatterilla on parhaimmillaan ammatti-

laista suurempi linkkaus suomalaisiin arjen sankareihin.

Vänrikki Stoolin tarinoista Juha Hurmeen groteskin *Dark Angels* -tekstin kantaesitykseen venynyt festivaali heitti lavoille teatteria, joka ei ujostele tehdä yhä uusia Sven Tuuva -purkuja. Suomalainen tietää mitä sankariteot ovat.

Koljonvirran taistelut siirtyvät synkkäsilmäisen nyky-suomalaisen kammariuhoon. Tamperealaisen Legioonateatterin tuloksinassa **J. L. Runeberg** saa rinnalleen verkkarihousuiset suomalaiset, jotka sinnittelevät omissa taisteluisaan. Työttömyys on myös vihollinen.

Rintamalinjat kääntyilevät Tampereen suunnassa, kun punaisia teurastetaan, ja Karjalan metsissä, joissa rivimies taas kerran haastetaan kunniaansa hakemaan Lammion pomottaessa.

Punainen ja valkoinen Suomi ovat sama mies. Sarkatakain

toisessa hihassa on valkea nauha ja toisessa punainen. Mies itse kääntyy niiden mukana tuuliviirinä siitä riip-puen, missä kulloinkin pitää taistella.

”Iloisin mielin kärsi vaan/hän kylmää, nälkää, haavo-jaan.”

Nyt tarvitaan jo apuun kognitiivista psykoterapiaa, jossa kohtaavat vaikkapa pornoelokuvan synopsis ja teoreettisen fysiikan professori **Kari Enqvistin** ajatukset päänsä kautta päästänyt nuori nainen. Crazya on.

Oululainen Airopik-teatteri on tehnyt riiviömäisen esityksen, joka on **Juha Hurmeen** näytelmän kantaesitys. Suita ei ole pesty saippualla.

Kolme pyörillä kulkevaa lavaa ja joukko nuoria teatterilavojen partaveitsiä luovat nopeasti vaihtuvia mielikuvia.

Terapiaistunto saa viljejä ulokkeita, kun porukka keksii itselleen projektin – niin sala-

suomalaisen. Tehdään porno-leffaa, jossa näyttellee muiden muassa Ouluun päätyneen entinen kolmiloikkaaja **Jonathan Edwards**.

Kerronnalla ei ole rajoja, ei teatterin, kielen eikä edes tyylin tuomia. **Janne Kuustien** ohjaus muistuttaa varhaisia **Esa Kirkkopellon** töitä. Näyttelijöinä esiintyvät myös kumivene, venttiili tai rillit.

Arktisen hysterian mielikuvitus on ehtymätön.

Suomalainen suunnistaa, juoksee ja hiihtää kuin hullu **Reko Lundánin Aina joku ek-syy** -perhedraamassa. Helsinkiläinen Kultsan teatteri haastaa Kom-teatterilaiset hyvin kunniallisesti ja komeasti.

Hämäläinen piilottaa tiukasti alateksteihin jäyhät tunteensa ja naapuripelkonsa, kun maailma avartuu turkkiturismiin **Sinikka Nopolan** klassikossa *Ei-la, Rampe ja likka*.

Uuskaupungin Lentävä Lokki -teatteri hyökkää mini-

Teatteri Kultsa näyttelee Reko Lundánia. Aina joku eksyy, paitsi Aki ja Liisa (Marko Jalonen ja Heidi Ripatti).

malistisella tulkinnallaan suoraan katsojan tunnekeskukseen.

Mutta suomalainen osaa

myös absurdin huumorin kaikki tyylilajit, joita voi kaivaa **Jari Tervon** *Rikoksen ja rakkauden* pohjoiselta kamaralta vaik-

kakin Ykspihlajan perinteikään työväen näyttämön tulkintana.

Tunteilla ei ole maantiedettä.